

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel: 286 840 129

E-mail: nadezda.cadova@soc.cas.cz

Důvody hrdosti a studu na české občanství – říjen 2015Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v15-10</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>5. – 12. 10. 2015</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1045</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>217</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem – kombinace dotazování PAPI a CAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OV.133a, OV.133b</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>27. října 2015</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Naděžda Čadová</i>

Součástí říjnového šetření CVVM byl i blok otázek věnovaný vztahu českých občanů k České republice. Všechny respondenty jsme se zeptali, z jakých důvodů jsou hrdí na to, že jsou občany České republiky.¹ Jednalo se o otevřenou otázku, tj. bez nabídky odpovědí, a respondenti tak měli možnost spontánně uvést až 3 různé důvody své hrdosti na české občanství. Odpovědi respondentů byly následně seskupené do několika kategorií a výsledky tohoto rozčlenění zachycuje tabulka 1.

Občané České republiky jsou nejčastěji hrdí na své občanství, protože Českou republiku považují za krásnou zemi, ve které je krásná příroda, historické památky a krásná města. Druhým nejčastěji uváděným důvodem byla skutečnost, že Česká republika je pro respondenty jejich rodnou zemí, jejich domovem, je to jejich vlast a mají zde své nejbližší. Stejně často pak respondenti zmiňovali, že důvodem jejich hrdosti je česká historie a slavné historické osobnosti. Jen o málo méně často se v odpovědích respondentů jako hlavní důvod hrdosti objevovali naši sportovci a jejich sportovní úspěchy. Dotázaní jsou dále hrdí na české umění, kulturu a tradice, které uváděli jak obecně, tak rovněž zmiňovali konkrétní osobnosti z oblasti kultury a umění (např. Karla Čapka, Antonína Dvořáka či Alfonse Muchu). Jako další důvody pro pocit hrdosti uváděli oslovení občany dobré mezilidské vztahy a kladné vlastnosti, které podle nich obyvatelé naší země mají. Z konkrétních vlastností se v odpovědích respondentů objevovala například slušnost, pracovitost či smysl pro humor.

¹ Znění otázky: „Z jakých důvodů jste hrdý na to, že jste občanem České republiky?“

Tabulka 1: Důvody proč jsou lidé hrdí na to, že jsou občany ČR (v %)

Krásná země, příroda, památky, města	37
Rodná země, vlastenectví, má zde rodinu, přátele	25
Historie, historické osobnosti	25
Sport, sportovci	23
Umění, kultura, tradice	15
Morálka, mezilidské vztahy, dobré lidské vlastnosti	10
Šikovní, vynalézaví lidé/národ	9
Věda	8
České výrobky	8
Politická suverenita, politická kultura, demokracie, dobří politici	7
Slavní, významní lidé, osobnosti	6
Ekonomika, dobrá životní úroveň, ekonomická vyspělost	4
Dobré zdravotnictví, kvalitní lékaři, dostupnost zdravotní péče	4
Bezkonfliktní stát, neútočnost, bezpečnost	3
Kvalitní školy, vzdělávání	3
Úspěchy ČR ve světě, znají nás, máme dobré jméno	2
Dobrá geografická poloha, klimatické podmínky	2
Sociální jistoty, dávky, sociální citění občanů	2
Není na co být hrdý	9
Jiná odpověď	11
Neví	4
Bez odpovědi	83

Pozn.: Vzhledem k tomu, že každý respondent mohl uvést až tři položky, činí součet všech možných odpovědí 300 %.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., *Naše společnost*, 5. – 12. 10. 2015, 1045 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Hrdost na české občanství v souvislosti s krásou naší země, její přírodou a památkami a také v souvislosti s uměním, kulturou a tradicemi pocítovaly častěji ženy. Muži naopak častěji zmiňovali, že jsou hrdí na české občanství v souvislosti s úspěchy českých sportovců a kvůli kvalitním českým výrobkům (např. českému pivu). Naše úspěchy ve sportu jako důvod hrdosti na české občanství také častěji zmiňovali mladí lidé ve věku 15 až 19 let, občané starší 60 let svou hrdost častěji spojovali s tím, že Česká republika je jejich rodnou zemí a mají zde své blízké. Častěji také ocenili krásy naší země, její přírodu a památky. Respondenti s vyšším stupněm dosaženého vzdělání častěji uváděli, že jsou hrdí na naši historii a historické osobnosti, na umění a kulturu a také na šikovnost a vynalézavost českých lidí. Dotázaní s nižším stupněm dosaženého vzdělání naopak častěji uváděli, že jsou na české občanství hrdí z důvodu úspěchů našich sportovců.

Všech respondentů jsme se dále zeptali, z jakých důvodů nejsou hrdí na to, že jsou občany České republiky.² Opět se jednalo o otevřenou otázku (bez nabídky odpovědí), ve které mohli respondenti zmínit až 3 různé důvody, proč nejsou hrdí na to, že jsou občany České republiky. Odpovědi respondentů opět kategorizované do skupin zachycuje tabulka 2.

V říjnovém šetření CVVM jako nejčastější důvod, proč nejsou hrdí na to, že jsou občany našeho státu, respondenti uváděli aktuální politickou situaci v naší zemi a naše politiky. Velmi často se oslovení také vyjadřovali, že se necítí být hrdí na české občanství z důvodu značné korupce v našem státě a množství podvodů a rozkrádání, ke kterému v naší zemi dochází. Třetím nejčastěji zmiňovaným důvodem, proč lidé nejsou hrdí na české občanství, byly špatné lidské vlastnosti některých českých občanů, konkrétně respondenti zmiňovali, že Češi jsou podle jejich názoru závistiví, zlí, nepořádní nebo že se mezi sebou často hádají.

² Znění otázky: „Z jakých důvodů nejste hrdí na to, že jste občanem České republiky?“

Špatná ekonomická situace v naší zemi, vysoká míra nezaměstnanosti, zdražování a vysoké daně byly dalšími často uváděnými důvody, proč lidé nejsou hrdí, že jsou občany ČR. Stejně často pak oslovení občané zmiňovali, že nejsou na naši zemi hrdí kvůli vysokému výskytu různých negativních jevů, konkrétně si respondenti stěžovali na velký počet alkoholiků, narkomanů, drobnou kriminalitu a prostituci. Přibližně stejně často se předmětem kritiky respondentů stala česká zahraniční politika, když respondenti kritizovali zejména to, že se neustále podřizujeme cizím mocnostem a bojíme se prosazovat své názory proti jiným státům.

Tabulka 2: Důvody proč nejsou lidé hrdí na to, že jsou občany ČR (odpovědi respondentů v %)

Politické situace ČR, čeští politici	39
Korupce, podvody, rozkrádání	30
Morálka, mezilidské vztahy, špatné lidské vlastnosti	28
Ekonomika, špatná životní úroveň, nezaměstnanost, zdražování, nízké platy, daně	13
Kriminalita, narkomani, alkoholismus, bezdomovci, prostituce	13
Zahraníční politika, vztahy se zahraničím, podřizujeme se mocnostem	12
Špatná sociální politika, zdravotnictví, školství	8
Problematika menšin, přistěhovalců, cizinců	7
Pověst, jméno ČR v zahraničí, chování Čechů v zahraničí	5
Špatné hospodaření státu, zadluženost	4
Právní prostředí, zákony, soudnictví, nespravedlnost	4
Historie, minulost, naše vyrovnání s ní	2
Špatná péče o životní prostředí, ničení přírody	2
Z žádných důvodů, není nic, na co by neměl být hrdý	8
Jiná odpověď	16
Neví	6
Bez odpovědi	103

Pozn.: Vzhledem k tomu, že každý respondent mohl uvést až tři položky, činí součet všech možných odpovědí 300 %.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., *Naše společnost*, 5. – 12. 10. 2015, 1045 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Ženy o něco častěji než muži zmiňovaly, že špatné mezilidské vztahy a špatné vlastnosti Čechů jsou důvodem, proč se necítí být hrdé na své české občanství, a dále častěji jako důvod nehrdosti uváděly špatnou sociální politiku v naší zemi nebo špatnou situaci ve zdravotnictví či školství. Muži naopak častěji uváděli jako důvod, proč na české občanství nebýt hrdý, vysokou míru korupce a časté podvody a častěji rovněž podrobili kritice českou zahraniční politiku a vztahy ČR s ostatními zeměmi. Špatná ekonomická situace naší země je častěji důvodem, proč na naše občanství nejsou hrdí lidé ve věku od 45 do 59 let. Obecně lidé starší 45 let častěji kritizovali vysokou míru korupce a množství podvodů, ke kterým u nás dochází, a výhrady měli i k zahraniční politice ČR. Mladí lidé ve věku do 20 let častěji na tuto otázku nedokázali odpovědět. Respondenti s vyšším stupněm dosaženého vzdělání častěji podle svých slov nejsou hrdí na české občanství z důvodu špatné morálky a mezilidských vztahů v naší společnosti a kvůli negativním vlastnostem, které čeští občané podle jejich názoru mají. Častěji také kritizovali vysokou míru korupce a množství podvodů, ke kterým v naší zemi dochází. Lidé s nižším stupněm dosaženého vzdělání zase častěji uváděli, že nejsou na české občanství hrdí v souvislosti se špatnou ekonomickou situací naší země, vysokou mírou nezaměstnanosti, vysokými cenami a nízkými platy.